

Ideologia polityczna a zaufaniem do naukowców: jak zmieniały się te relacje w czasie pandemii COVID-19?

W prezentowanych badaniach skupiamy się na związkach pomiędzy ideologią polityczną i zaufaniem do naukowców. Dane sprzed pandemii sugerują, że w wielu krajach (a szczególnie w USA), osoby o przekonaniach prawicowych mają znacznie obniżone zaufanie do naukowców w porównaniu do osób o przekonaniach lewicowych. Za te efekty odpowiada postrzegana liberalizacja uczelni i naukowców, a więc zwiększający się dystans pomiędzy przekonaniami i wartościami prawicowymi a tymi reprezentowanymi przez badaczy. Mimo to, analizy danych sondażowych przed 2020 roku sugerują, że analogiczne związki nie są obserwowane u polskiej prawicy. Jednak wraz z nadejściem pandemii COVID-19 i wzrostu znaczenia naukowców w dyskursie politycznym, można oczekiwać, że związki pomiędzy przekonaniami politycznymi i zaufaniem do tej grupy zawodowej mogą ulec zmianie. Założyliśmy, że w czasie pandemii, ideologia polityczna będzie powiązana z poziomem zaufania do naukowców: osoby o przekonaniach prawicowych w porównaniu do lewicowych będą mniej ufać naukowcom. Jednak zaproponowanym mechanizmem nie jest postrzegana różnica w poglądach i wartościach, ale percepcja naukowców jako członków niesłusznie uprzywilejowanej elity. Zakładamy również, że obniżony poziom zaufania do naukowców pośrednio może się również przekładać na negatywne postawy wobec szczepień. W trzech badaniach testowałyśmy powyższe hipotezy (łącznie $N = 1155$): jedno badanie zostało przeprowadzone przed pandemią, a dwa badania w czasie pandemii. Wyniki potwierdziły zaproponowane hipotezy, jednak efekty były silniejsze w początkowym w porównaniu do późniejszych etapów pandemii. Przedstawimy również wstępne badania mające na celu przetestowanie roli postrzeganego elityzmu, jako czynnika odpowiadającego za brak zaufania do naukowców.